Székesfehérvár, 1906. XIII. évfolyam, 68. szám. Szombat, junius 9.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló" a vobis institudam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katholikusok törekvéseinek előmozditására „Fejérmegyei Napló" cim alatt létesitett új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak: Iévre 12 kor., ½ évre 6 kor., ¼ évre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: — BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér I. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Az osztrákok riadója.

Harci riadót vernek vissza a osztrák Alpesek. Báró Beck Vladimir megszólaltatja a háboru harsonáját, hogy táborba hivja Ausztria népeit Magyarország ellen A riadó végig bug az osztrák tartományokon és a harsanás azt hiszi, hogy Ausztria belső zavarait ismét megszüntetheti, ha a régi sablon után indulva, a magyarok elnyomására szólitja fel a birodalom népeit. Mert az osztrák államférfiak még mindig nem tanulták meg azt, hogy a hazugság és önáltatás semmiképpen sem tartozik az államföntartó ideák közé Még mindig azt hiszik, hogy a Magyarország rovására való hatalmaskodás alapja lehet az osztrák politikának . . . Hogy a népeket fensőbb erkölcsi igazságoknak, magasztosabb céloknak, tisztább érzéseknek kell összetartaniok és mozgatniok, hogy a parlamentnek és a kormánynak mindenütt szilárd alapra kell támaszkodia, amely nem épülhet a hazugság, az önáltatás, a világbolonditás és kapzsiság köveiből, az a meggyőződés még nem érlelődött meg az osztrák agyakban . . .

Tehát üktözet készül. Nagy és elkeseredett küzdelem. A Magyarország ellen való hadjárat még népszerü jelszó Ausztriában és a tábor gyülekezik . . . Azonban Ausztria nemcsak ebben a tekintetben marad hü tradicióihoz, de követi azt a régi szokását is, hogy sohasem veszi figyelembe az ellenfél haderejét. Pedig most kétszeresen is volna oka arra, hogy megfontolja az erőviszonyokat Mert öizony nagyot fordult a világ. Harminc éven keresztül Magyarországon olyan kormányrendszer uralkodott, amely elnyomással, lélekvásárlással, politikai és társadalmi erkölcstelenség táplálásával igyekezett a magyarokat az osztrák birodalmi hóbortok rabigájában tartani — és munkája még sem sikerült A magyar nemzet ősereje folyton küzdött a rabbilincsek ellen. Minél szorosabbra verték az osztrákok zsoldosai a békét, annál hatalmasabban buzogott a nemzet életereje és amikor már-már azt hitték, hogy a láncok, mélyen belevágva a nemzet testébe, egészen megakasztották a vérkeringést; akkor pattantak szét ezek a rabláncok.

Magyarország ismét szabad lett. Hatalmas nemzeti kormány, a magyar nép vezéreinek legkiválóbbjai tették teljessé a felszabadulást. Emberfölötti, herkulesi munkájukhoz az egész magyar nemzet bocsátotta rendelkezésükre erejét Egységes az egész Magyarország és ebben gyökeredzik a kormány terebélyes fája.

Ezt az óriási nemzeti erőt hagyja figyelmen kivül az osztrák miniszterelnök, amikor hareba akar bocsátkozni a Wekerle kormánnyal. Nem az a tunya, lélekvásárt lással, presszióval és erőszakkal szerzett-többség áll most a kormány mögött, amely a letünt korszakban minden nemzeti érzés nélkül, a husos fazekak illatától elkábitva, [illegible] engedelmesen teljesitette a hatalom birtokosainak minden parancsszavát. Az egész ország szivvel-lélekkel, a magyarföld erejének minden hatalmával ott sorakozik a nemzeti kormány mögött. Erre a magasztos eszméktől áthatott, beláthatlan seregre támaszkodhatik a kormány, amikor a nemzet érdekeinek megvédelmezését, a nép jogainak kibővitését, az ország anyagi jólétének fokozását ir a zászlajára.

És amikor a kormány lankadatlan munkával, ernyedetlen kitartással dolgozik azon, hogy kitüzött céljait elérje, programmjában lefektetett feladatait megvalósitsa; ez a beláthatatlan tábor, amely szavára indul, nemes önfeláldozással támogatja Olyan tömör, olyan egységes ez a parlamenti többség, hogy az osztrák kormány valóban a legjobb időt kereste ki az összeütközéshez A nemzet minden hü fiának keblét büszke önérzet dagasztja, amikor látja, miut dolgozik a magyar parlament. Alig egy hónapja, hogy a képviselők megkapták a nemzettől megbizatásukat erre a nagy munkára és ime, az országgyülés már megszüntette a törvényen kivüli állapotot, a rendes mederbe terelte

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Az utolsó levél.

New-York zegzugos ócska városnagyedeiben, az egymásra tornyosult keskeny házak padlásszobáiban sokan laknak, akiket a művészet hevit. Akik éjjelt és napot eggyé tesznek, hogy szorgalmukkal pótolják a művészet anyagi mostohaságát. Itt a város aránylag legolcsóbb negyedében valóságos festőkoloniát alakitanak és ugy ismerik egymást, mintha csak egy család tagjai volnának.

Az ócska házak egyikében, a harmadik emeleten lakott két művészleány, Janka és Zsuzsa. Az egyik kaliforniai volt, a másik a délvidékről került a fővárosba. Egy vendéglőasztal tarka teritőjénél ismerkedtek össze s izlésük az ételektől a művészi irányokig mindenben annyira megegyezett, hogy elhatározták az együttlakást.

Ez még májusban történt.

Novemberben aztán egy igen kellemetlen, rideg valaki, akit az orvosok „Pneumoniá"-nak, tüdőgyulladásnak neveztek, fészkelte be magát a kolónia tagjai közé és egymásután döntötte ágyba a különben is gyenge szervezetü művészeket. A kaliforniai leány edzett volt és erős, vele nem is bírt el „Mr. Pneumonia", tehát békében hagyta s helyette Jankát, a délvidék kényeztetett gyermekét támadta meg. Szegény leány hamar az ágyba került és mozdulatlanul, aléltan feküdt vaságyán s lázban égő szemei az apró ablakokon át - a szemközti téglafal apró vörös kockáin révedeztek egész nap.

Az orvos, aki kezelte, napról-napra komolyabb lett, s egy reggel magához intette Zsuzsát, hogy kövesse a lépcsőházba. Összeráncolt szemöldöke és komor arca megijesztette a leányt — de még inkább az, a mit mondott.

— Csak egyetlen egy remény marad hátra — kedves kisasszony — a társnője életét illetőleg — mondotta, a higanyt rázogatva hőmérőjében — és ez az egy reménység az, hogy erős akarattal álljon ellen a lázrohamoknak. Hogy ő maga is akarjon élni — hogy ne veszitse el a reménységet. Ha valaki egyszer kétségbeesik és elhagyja magát, akkor a mi tudományunk hiábavaló. A kegyed kis társnője pedig a fejébe vette, hogy ő fel nem épülhet ebből a betegségből. Van talán valami különös oka? Valami kivánsága: ami felkelthetné az életkedvét?

— Nápoly! . . . Nápolyt óhajtotta látni mindig; a nápolyi öblöt lefesteni: erről igen sokat ábrándozott!

— Festeni! . . . az semmi különös vágy — nem ugy értettem kisasszony, azt szeretném tudni, nem vágyódik-e valaki után . . . talán egy férfi . . .

Zsuzsa megvetően mosolygott.

— Férfi? hát azt hiszi, doktor ur, hogy egy férfiért érdemes volna? . . . Eh! de nincs is semmi ilyesmiről szó. Nem hiszem, hogy ilyen ok fenforoghatna.

— Annál rosszabb, mert akkor a gyöngeségnek kell tulajdonitanunk Janka kisasszony élettunságát. Én megteszek mindent, de annyit már tapasztalásból tudok, hogy ha a beteg temetésről kezd beszélgetni és azon töpreng, hogy hány kocsi kiséri majd utolsó utjára: ötven percenttel csökken az orvosi tudomány hatalma. Ha kegyed érdeklődést tud kelteni benne valami apróság, mondjuk a téli divat iránt, máris javult a gyógyulás eshetősége.

A doktor elment, Zsuzsa pedig telesirta apró zsebkendőjét és rajzdeszkájával beült a beteg ágya mellé, altató nótákat zümmögve neki.

A beteg leány halványan feküdt fehér ágyán. Szemét lehunyta s aludni látszott. Zsuzsa épen egy illusztráció megrajzolásához kezdett és előkészitette a rajzszereit a midőn az ágy felől sóhajtásokat hallott. Janka szeme tágra nyilva meredt az ablakon át a vörös falra. Ajka halkan suttogta:

— Tizenkettő . . . tizenegy . . . tiz . . . kilenc . . . nyolc . . . és hat . . . Itt aztán megállt. Zsuzsa követte a beteg tekintetét és kereste vajjon mit számol ilyen különös visszamenő sorrendben. Az apró ablakon át csupán a szemközti vörös házfal egy darabkája látszott — és a rája feltuló öreg vadszőllő. A metsző őszi szél már erősen letarolta s ugyszólván csupaszon fityegtek alá az indák, a melyekbe csak itt-ott fogózkodott még egy-egy sárgult levél.

— Mi bajod édes? — kérdezte Zsuzsa gyengéden a beteget.

— Hat! . . . mormolta az. Most már mindig sürübben hullanak le. Három nappal ezelőtt még tán száz is volt . . . alig tudtam összeszámolni őket. Most már könnyen megy . . . ott van ni, megint lehullott egy — már csaköt maradt!

Mai lapunk 6 oldal.

00000327

az államéletet, most pedig a nemzet alkotmányának hatalmas bástyáit kezdi erősiteni kőkockákkal, a népjogok kiterjesztésével.

Hiába tettek kisérletet az osztrákok és bérencei, a tömör hadseregbe nem tudták belévinni a széthuzás szellemét. Pedig megpróbálták. Üszköt akartak vetni a nemzetbe, hogy megbontsák és erejét megosszák. A szándék nem sikerült és a magyar nemzet olyan hatalmas és olyan erős lett, hogy messze tulsulyban van már Ausztria fölött. Az osztráknak már nincs ereje a magyar ügyekbe való beleszóláshoz, már nem tudta megakadályozni az autonóm magyar vámtarifa megalkotását, mint a hogy nem fog tudni gátat vetni a jövőben sem a magyar nemzeti állam épülete kiépitésének se. A magyar nép ősereje ismét megmutatta, hogy nem gyöngül a legsulyosabb megpróbáltatások alatt sem, de alkotni tud, amint felszabadul bilincseiből.

A német császár, akiről nem hiába mondják, hogy Európa legkiválóbb államférfiai közé tartozik, az első volt, aki a külföle részéről elismeréssel adózott a magyar nemzet legyőzhetlen életerejének Az a nagy kitüntetés, amelyben Wekerle Sándor miniszterelnök részesült, amikor II. Vilmos császár felkereste a bécsi magyar házban, a magyar nemzet iránt tanusitott rokonszenvnek volt megnyilatkozása. A német császárnak bámulatos nemzeti érzülete jutott kifejezésre, amikor látva a magyarok szivós nemzeti érzését, hatalmas birodalma nevében üdvözölte e nemzetet. Az az uralkodó, az a nemzet, amely igy meg tudja becsülni a szövetséges nép nemzeti érzését, hü szövetséges, akire bizton számithatunk érdekeink összeegyeztetésénél. De kétségtelen, hogy csak addig számithatunk reá, amig magunk is erős nemzeti érzéstől áthatva, egységesen és tömören harcoulnk jogos törekvéseink eléréséért. És magunkra maradunk, meg semmisülünk, ha megbomlik az az egység, amelybe a felszabadult nemzeti önérzet kovácsolt bennünket. Egységes nemzet nemzeti kormány vezetésével: és Magyarország nagy lesz és hatalmas!

Hozzászólás a közös kaszinó kérdéséhez.

III.

Kellemetlen, de közismert és városunk valóságos rákfenéjét képező baj szellőztetéséhez jutottam.

Hogy ezt meglássuk, nem is kell külön sétát végeznünk. Elindulhatunk rendes napi dolgunkra, a nap bármely szakában, a város bármelyik utcájába: mehetünk reggel, mehetünk délben, vagy az esti órákban: látunk és hallunk eleget, hogy meggyőződjünk arról: mily durva, *neveletlen a mi népünk – mily ügyetlen, tökéletlen a mi rendőrségünk.*

Induljunk el. Az egyik utcában tulterhelt szekér halad. Két gebe van eléje befogva. Nehéz a munkájuk nagyon. Meg-megállnak, hogy kifujják magukat. De a kocsis türelmetlen. *Éktelen káromkodás kiséretében otromba állatkinzás kezdődik* s tart addig, mig a főszereplő bele nem fárad. Ezalatt elvonul a látvány mellett 30—40 járókelő, fele *iskolás gyermek,* kiknek talán pár perccel előbb magyarázták, hogy: káromkodni nem szabad, az állatot kinozni nem szabad. Itt mindjárt alkalmunk van a teóriát a prakszissal összehasonlitani. Rendőr persze nincs.

Menjünk tovább. Nyomorult, félkegyelmü, vagy alkoholtól elbutitott alakot (sokszor nőt) kiser egy csomó gyermek. Egyik rész durvaságból, a másik csak kiváncsiságból. Ingerlő szavak röpködnek a szerencsetlen felé, ki tehetetlen dühében a maga nyelvén, szemenszedett trágárságokat kiabál utcahosszat üldözői felé. Ez is egy kis *kontra-iskola,* mely nem utolsó szerepet játszik városunk jövendő nemzedékének kialakitásában. Rendőr persze itt sincs.

Mellettünk *egy pap halad el.* Megy az utcán, mint más ember, csak az a baja, hogy a ruhája elárulja benne egy tisztességes irány, egy becsületes világnézet képviselőjét. Most is talán épen a felett gondolkodik: hova mehet ez a három vele szembe jövő, jól-rosszul kiöltözött piros nyakkendős iparossegéd gyors léptekkel igy alkonyattáján a *viziváros* felé? „Csuhás gazember", morogja a három közül az egyik a pap felé, mintha látná annak gondolatait, melyek homlokegyenest ellenkeznek az övéivel. Ilyen inzultussal szemben nincs védelem, nincs megtorlás nálunk, mert nincs rendőr, ki az ilyen mosdatlan szájra rátenné a kezét. Jobb megoldás hiján megy a pap tovább, mintha semmit sem hallott volna. Legfeljebb magában gondolja: szegény, szegény lélek!

A piacra érünk. Hetivásár van épen. *A mindenre szabadalmazott kofák* élet-halálharcot vivnak a jó falusiak körül, a sok csirkéért, libáért, turóért, tojásért. Itt már rendőr is van jelen, ki az őshazából hozott keleti flegmával gyönyörködik a megszokott jeleneten. — Tiszteletteljes félelemmel közeledik a harc szinhelye felé egy uri asszony. A többi nem leirni való. —

Mindennapi, megszokott dolgokat mondok csak el, mikor megemlékezem a „Ponty"-vendéglő körül tanyázó alakok nagy hangon elmondott trágárságairól; sétatereink padjainak összetördeléséről, a halléri szép emlékü Mária-szobor környékének bemocskitásáról, az est homályában bandukoló, félig, vagy egészen berugott alakok éktelen orditozásáról. Nem hiszem, hogy legyen városunkban *uri család gyermeke,* kit, ha a külváros utcáira tévedt, a szemétdomb oldalán felnövekedő kortársai a „te zsidó" titulus kiséretében meg ne dobáltak volna. Mindnyájunk élénk emlékében él a mi jó Főhercegnőnket pár év előtt ért utcai inzultus.

Nem folytatom tovább. Ezeken a bajokon segiteni kell. Évek óta kedvenc eszméje intéző köreinknek a város iskoláinak államositása. *Én a rendőrség államositását szorgalmaznám.* Az előbbire ugy sincs kilátás s az utóbbi indokoltabb volna. Itt a mai viszonyok tarthatatlanok.

*

Visszatérek oda, ahonnan kiindultam.

Sok mulasztás helyrehozásáról van szó a levitézlett ál-liberális korszak szemetjét el kell

---

— Öt? De miből? Mondd édes?

— Öt vadszöllő levél. És ha az utolsó is lehull, nekem is mennem kell . . . De hiszen éreztem már három nappal ezelőtt is, hogy el kell mennem. Nem mondta a doktor?

— Nem, ilyen csacsiságot nem beszélt; mondta megindultan, de jól szinlelt fölénynyel Zsuzsa. — Micsoda összefüggésben volnának azok a vadszöllőlevelek a te gyógyulásoddal? Ne gondolj ilyen babonaságra. A doktor az igazat megvallva azt mondta, hogy felépülésed lehetősége ugy aránylik, mint egy a tizhez . . . ami igazán nem rossz, mert hisz New-York utcáin jársz-kelsz, vagy az épülő házak között, ép olyan könnyen ki vagy téve életveszedelemnek. Igyál inkább egy kis levest. Aztán pedig engedd, hogy megnyugodva visszaülhessek a munkámhoz: legalább kapok egy kis pénzt és vehetek az én kis betegemnek jó porció bort . . . magamnak pedig valami jó kis vacsorát!

— Nekem már nem sok borra lesz szükségem! — mondta a beteg. Már megint lehullott egy levél. Nem, igazán nem iszom levest. Hiszen már csak négy levél maradt. Mielőtt besötétedik, leesik az utolsó is . . . s aztán én következem.

— Jankám édes! ne beszélj igy — csitítgatta Zsuzsa — hanem igérd meg, hogy lehunyod szépen a szemedet és nem nézel ki többet az ablakon, amig én dolgozom. Nem ereszthetem le a függönyt, mert szükségem van a világosságra — hiszen holnap már át kell adnom a rajzot!

— Nem mehetnél át a másik szobába? kérdezte makacsan a beteg.

— Nem! nem! Inkább itt maradok nálad és nem akarom látni, hogy azokat a csunya sárga leveleket számolod . . .

— Jó, hát akkor szólj, mihelyt készen leszel! — mormolta Janka és lehunyta a szemét — még egyszer szeretnék kinézni, mielőtt egészen sötét lesz. Látni akarom, mikor az utolsó levél lehull.

Már teljesen kimerültem; nem tudok se gondolkozni — se beszélni . . . olyan fáradt vagyok!

— Próbálj elaludni! — mondta Zsuzsa — én azalatt felkeresem Behmant és megkérem álljon modelt a „remete"-hez Egy perc mulva itt leszek — addig csak hunyd le szépen a szemedet!

Az öreg Behrman festő volt és ugyanabban a házban és ugyanazon az emeleten lakott. Hatvan év körül járhatott már s hatalmas Michel Angelo szakálla végtelenül különös kifejezést adott satyr képének. Behrman nagyon félreismerte magát: mikor a müvészi pályára lépett, mert nem volt benne semmi különösebb tehetség. Mindig arról ábrándozott, hogy megfesti a mesterművét — de még csak hozzá sem tudott kezdeni. Lassankint aztán cimfestésre adta magát, de még nem is ebből, hanem a modell-állásból élt meg. Fiatal müvészek nagyon szivesen hivták az öreget modellnek. — Ő maga különben igen büszke és crélyes volt, a gyengeséget és elpuhultságot valósággal gyülölte. Zsuzsa és Janka, a két fiatal müvésznő a különös pártfogoltjai közé tartozott.

Zsuzsa pipa mellett találta az öreget. A szoba balsarkaban ült Behrman egy hatalmas fehér festővászon előtt, amely már huszonöt esztendeje van a háromlábu állványán a mestermüre. Zsuzsa elmondta az öregnek Janka beteges előérzetét, hogy attól fél: elfujja őt is az őszi szél és letöri, mint a sárga szöllőlevelet.

Az öreg Behrman kijött a sodrából az ilyen „asszonyi képzelődés" hallatára.

— Was? — kiáltotta — hád van olan emberek a világon, aki ilen ostobaság elhisz? Hoty a falevél és asz emberélet asz etyforma letörik? Hoty engedhet meg ilet szekény miss Jankának? No so was! — Az öreg Behrman német eredetü volt s angolul még vénségére se tudott megtanulni.

Aztán az asszonynépről kezdett elmélkedni az öreg. — Mint ilyen babonásak . . . gyengék! — mondta; egy kis széltől is megijednek. Beszélt volna még sokat, de Zsuzsa félbeszakitotta:

— Hát nem jön modelt állni?

— Nem jövök? Ki mondta, hogy nem jövök. Hogyne mennék, hiszen ugy sem tudok okosabbat csinálni; talán majd egyszer, ha megfestem a mesterművemet. — Oh csak azt festhessem meg . . . aztán mehetek.

Mire Zsuzsa szobájába ért az öreggel, Janka mély lázas álomba merült. Igy hát leeresztették a függönyt és átmentek a másik szobába, ahol Behrman hamarosan helyet foglalt egy felforditott ládán, amely fatörzset jelképezett. Zsuzsa meg aggodalmasan nézett ki az ablakon: sziszegett az éjszaki szel és apró, jeges csöppek verték az ablakot. A vadszőlő indáin már mindössze egy, sárga, aszott levél csüngött.

Mikor másnap reggel Zsuzsa felébredt, Jankát az ágyában ülve találta. Tágranyilt szemmel nézett az ablak világos zöld függönyére.

00000328

tisztogatni. A kormányok volt helyi képviselőit (nem akarok személyeknek szemrehányásokat tenni) a korszellem nem engedte, hogy a város érdekeivel törődjenek. Ők politikai előörsök voltak, a kormány szája-ize szerint való képviselő választások biztositásán kivül egyebet sem fent, sem lent nem vártak tőlük.

Ugy látszik, fordul az idő kereke.

Becsületes, népmentő munka készül megindulni minden téren s ennek a főispánok, kell, hogy elsőrangu mozgatói legyenek.

Én tudom, lelkem mélyéből meg vagyok róla győződve, hogy gróf Széchenyi Viktor erre való ember s ezért hálát adok a Gondviselésnek, hogy Őt nekünk adta.

Kis ember, de jó szivvel kéri Ő méltóságát, vegye kezébe elmaradt városunk ügyeit; *seperjen, tisztogasson, gyógyitson, alkosson.*

Tudom, hogy bár fiatal ember, de deresedő fejjel fog csak gyönyörködni munkája eredményében, mert sokat kell tennie. De ez ne riassza vissza a munkától. A jók hálája, támogatása kiséri nemes törekvéseiben s *történelmi neve lesz városunk évkönyveinek lapjain.*

Most veszem észre, hogy a *közös kaszinó kérdésé*-hez akartam *„hozzászólni"*. No majd máskor.

Erre még ráérünk!

Ugrin.

UJDONSÁGOK.

— **Fejérvármegye közgyülése.** Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 órakor közgyülést tartott a vármegyeház nagytermében gróf Széchenyi Viktor főispán elnökletével.

Gróf Zichy Aladár, Ő felsége személye körüli miniszter és Gyapay Pál Esztergom megye főispánja eddig viselt közigazgatási bizottsági tisztségükről lemondottak. Helyükbe báró dr. Manndorff Géza 68, gróf Cziráky Antal 55 szavazattal választattak meg. Gróf Zichy János 17 szavazatot kapott. A leadott szavazatok száma 86 volt. Ebből látható, hogy a közgyülés iránt nem valami nagy volt az érdeklődés.

A közigazgatási bizottságba helyettes tiszti ügyészül dr. Szüts Andor választatott meg, mig a munkásközvetitői tisztséggel dr. Balassa Imre tb. főjegyző bizatott meg.

A nagytétény—ettyeki h. é. villamosvasut előmunkálati engedélyének egy évre történt meghosszabbitását a közgyülés tudomásul vette.

A törvényhatósági bizottság az állandó választmány előterjesztésére elhatarozta, hogy a vármegye székházába villanyvilágitást fog bevezettetni. A felmerülő 4380 korona költség a vármegye házépitési alapjából nyer fedezetet.

Kenessey Gyula biz. tag azirant tesz inditványt, hogy a vármegye törvényhatósága irjon fel a belügyminiszterhez, miszerint a Magyarországi Földmunkások Országos Szövetségét oszlassa fel. Kenessey Gyula inditványának indoklásában kifejti, hogy a szövetség mily körülmények között és mely célból alakult. Alapszabályait ugymond a volt abszolutikus kormány mindenre kész belügyminisztere Kristófy hagyta jóvá, elhinteni akarván az egyenetlenség, a békétlenség, a féktelen anarkia magvait. A szövetség vezetősége socialdemokrata iparosmunkásokból áll, akik legkevésbé értenek a gazda és munkás közti viszonyhoz és legkevésbé tudják felfogni a munkások érdekeit. Céljuk az, hogy a földmivesmunkás eszköz legyen kezükben.

Koller Pál hozzájarul Kenessey Gyula inditványához azzal, hogy a törvényhatóság határozata a testvérhatóságoknak is megküldessék hasonló határozathozatal végett.

A közgyülés Kenessey Gyula inditványát egész terjedelmeben egyhangulag elfogadta.

Báro Salamon Mihály, dr. Halász Kalman és Tóth Géza árvaszéki ulnököknek 600-600 korona, dr. Kormss Zoltán tb. főszolgabirónak pedig 400 korona személyi pótlekot szavazott meg a közgyülés. Mind a négy tisztviselő hosszab idő óta szolgálja a vármegyét, anélkül, hogy előléptetésben részesült volna.

A vármegyei központi segéd és kezelőszemélyzet egy irodaigazgatói állas szervezése iránt folyamodott a közgyüléshez. A közgyülés a szervezest kimondotta és az irodaigazgatót a IX. fizetési osztályba sorozta be.

A székesfehérvári - bicskei és a Fejértolnavármegyei h. é. vasutak igaztatóságába Huszár Ágoston helyébe Szüts Jenő alispán választatott meg.

Több kevésbbé fontos tárgy elintézese után a közgyülés fél 12 órakor ért véget.

Máder Ferenc dr. A székesfehérvári kir. törvényszék nyugalomba vonuló tagját, *Máder* Ferenc dr. itélőtáblai birót, a mint ismeretes, a Felség a vaskorona renddel tüntette ki. *Daróczy* István torvsz. elnök csütörtökön nyujtotta át a kitüntetést Máder dr.-nak, mely alkalommal a törvényház tisztikara és személyzete ünneppé avatta a napot. Daróczy elnök meleg szavakkal üdvözölte az ünnepeltet, amelyre ő a tőle megszokott szerénységgel válaszolt. Egy bizonyos, hogy alig van Fehérvárott valaki, aki Máder Ferenc dr. kitüntetése fölött a legszivesebb örömet nem érezné.

— **A sajtóiroda.** A mi a néhai Fejérváry-regime alatt Magyarország átka volt s a nemzet adófilléreiből a nemzet ellen kovácsolt meggyalázó fegyvereket, a Wekerle-kormány idejében a tisztesség uralmának megerősitését célozza. A miniszterelnökségben felállitott sajtóiroda, a mely Vészi alatt szemetesláda lett, Ábrányi Kornél kezében arra van hivatva, hogy a nemzet becsületét állitsa vissza. A miniszterelnöki sajtóiroda egyik tudósitója lett Bonitz Ferenc, az Alkotmány volt fel. szerkesztője, a kit lapunk olvasói, mint a Fejérmegyei Napló első felelős szerkesztőjét tiz év előtti munkálkodásából ismernek. A koalició kiváló erőt nyert Bonitz Ferencben s a közös munka és célok csak támogatást nyernek az ő tevékenységében. Helyét az Alkotmánynál a kath. irói kar egyik jeles tagja Turi Béla tölti be.

— **A székesfehérvári egyházmegyei papnövendékek** **sorába lépni óhajtó ifjak felvételi vizsgálata a hittudományi tanfolyam első évére, ugyszintén a főgimnáziumi 7-ik és 8-ik osztályokra f. é. julius 4-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni. A felvételre keresztlevéllel, érettségi, illetve iskolai és erkölcsi bizonyitványokkal személyesen kell a jelzett napon reggel 8 órakor jelentkezni a székesfehérvári papnevelőintézet elöljáróságánál előleges orvosi megvizsgálás és további tájékoztatás végett.**

— **Kedves megtisztelés.** A székesfehérvári városi felső esperesi kerület csütörtökön tartotta tavaszi gyülését, a melyen a kerületet érdeklő több fontos dologról esett szó. A gyülést követő társasebéden kedves meglepetés érte a gyülés tagjait, a mennyiben a házigazda, Horváth Imre plebános meghivására Széchenyi Viktor gróf főispán is megtisztelte a gyülés tagjait megjelenésével. Leereszkedő kedves modorával, minden közérdekü dolog iránt való szives érdeklődésével teljesen megnyerte magának a jelenvoltak tiszteletét, a kik egy kellemes nap emlékével távoztak Sárpenteléről.

— **A csendőrség altiszti vizsgája.** Tegnapelőtt délben ért véget a csendőrségi altiszti 3 napos vizsga. Ötvennégy vizsgázó jelent meg a bizottság előtt. A bizottság Panajott Sándor tábornok, csendőrségi felügyelő elnöklete alatt a következőkép alakult meg: László Albert alezredes, Matejkovits Lajos alezredes, Rómay Béla százados, Schuba Lajos számvivő századosból. A tanár Witnyédy József főhadnagy volt. A vizsgázók mindannyian kitünő sikerrel tették le az altiszti vizsgát. Vizsgáztak a következők: Kassa Géza őrsvezető c. őrmesterré lépett elő; őrsvezetők lettek:

Vaszari József, Schwarc Ferenc, Berkes Nándor, Csontos Antal, Bögi Ignác, Bognár Pál, Gáspár István, Hatvani János, Horváth János II., Zsédeny Mihály, Nagy Sándor III., Witárszky Kristóf, Steinmacher Károly, Mészáros István I., Keresmár Gergely, Réthi György, Bedő János II., Pap János II., Csapó János, Sümegi János, Ágoston János, Párizs Lajos, Kovács Ferenc III., Kiss Lajos I., Konczos József, Farkas János I., Lovati Antal, Ibi Mátyás, Kornfeld Rudolf, Szalai Jenő, Farkas István I., Viszhoffer András, Zsiborács István, Virebál Pál, Sznopek József, Balog Antal, Olaj Mihály, Bus Lajos, Tóth Antal, Lázár Alajos, Horváth Ferenc X., Kovács Pál, Béla Mózes, Nagy Ferenc II., Magyar István I., Horváth József III., Németh József V., Kettner Lőrinc, Plasits József, Farkas Lőrinc, Piller Antal, Mészáros Lajos, Fliszár József csendőrök.

— Huzd félre a függönyt . . . látni akarom . . . azt . . . suttogta izgatottan.

Zsuzsa sóhajtva teljesitette a beteg kivánságát. De lám! az éjszakai szélvihar és jégeső ellenére sem tünt el az utolsó levél. Sárga volt ugyan és fonnyadt, de még erősen odakapaszkodott az indához, mintegy husz lábnyi magasságban a vörös tégla falon.

— Ez az utolsó! suttogta Janka. Biztosra vettem, hogy az éjszaka lehull. Hallottad azt az iszonyu szelet? . . . és mégis fennmaradt! Oh, ma biztosan elpusztul . . . és én vele megyek, érzem. Ezzel a beteg visszahanyatlott a párnáira és szótlan maradt egész nap. A vadszöllőlevél azonban kitartott estig s még a késő esti órákban is látni lehetett a mint aszott sárga lapja a falhoz simul. Janka nyugtalan éjet töltött. Másnap reggel alig várta a szürkületet és máris kérte Zsuzsát, hogy huzza fel a függönyt. Azon az éjjelen még erősebben dühöngött az északi szél . . . Es a szöllőlevél mégis ott volt!

A beteg leány csak nézte, nézte egy ideig, könnybelábadt a szeme, majd még magához szólitotta Zsuzsát és ugy szólt:

— Nagyon, nagyon rossz voltam Zsuzsa! Ostoba és gyáva; mert olyan hamar kétségbeestem. Látod valami magasabb erő, a Gondviselés megmutatta, hogy a leggyengébb levél is ellent tud állni a szélviharnak . . . és én a halált kivántam: félelmemben, gyámoltalanságomban . . . Nem! igazán bün a halált kivánni! Egy kis tejet innék Zsuzsa . . . vagy tán inkább levest!

Egy óra mulva jobb kedve lett és pajzánkodva mondta:

— Talán egyszer mégis meglátom a nápolyi öblöt? Ugy-e Zsuzsa?

Estefelé eljött az orvos. Valósággal ragyogott az arca, mikor a beteget megvizsgalta. Zsuzsa kikisérte a lépcsőházba, ahol a doktor vidáman mondta:

— A legszebb kilátások, kedves kisasszony — de most sietek, a másik betegemhez — az öreg Behrmanhoz. Ismeri? Ugye? Nagyon erős eset, szintén pneumonia — de nagyon heves ahhoz, hogy milyen gyenge és öreg az az ember. Alig van remény; — még ma átküldöm a kórházba.

Másnap a doktor megszoritotta Zsuzsa kezét. A beteg megvan mentve! — mondta — mikor távozott. Zsuzsa elgondolkozva ült Janka ágya mellé, majd megszólalt:

— Szomoru ujságot közlök veled Szivem! Az öreg Behrman meghalt ma a kórházban . . . szintén pneumoniája volt. Mindössze két napig volt beteg. A kapus tegnapelőtt reggel teljesen átázott ruhában találta a szobájában fekve. Szinte meg volt dermedve. Tetőtől talpig csurom viz volt. El se tudják képzelni, hol járhatott azon a viharos éjszakán. Egy égő kézi lámpást is találtak mellette, meg egy pár kopott ecsetet a palettára támasztva, amelyen sárga és zöld festék volt szétkenve. És most nézz ki az ablakon; ott látod azt az utolsó levelet még mindig: mert az a falra van festve. Az öreg mesterműve; akkor festette oda, azon a viharos esős éjszakán, mikor az utolsó igazi levél lehullott.

00000329

— **A tüdővész pusztitása.** A legvéresebb háboru sem tarol le annyi emberi életet, mint az emberiségnek ezen ádáz ellensége! És végtelenül sajnálatos dolog, hogy a tüdővész legtöbb áldozatát a magyar földről szedi. Előttünk a *Tuberkulózis* cimü lap juniusi száma. Az 1904. évben Magyarországban tüdővészben meghalt 77.923 ember. A magyar birodalomban 1906. február havában 6555 egyén pusztult el ezen öldöklő kórban. Legnagyobb halálozási szám a szinmagyar Duna-Tisza közére esik: 1249. Utána következik a Dunántul 938 halálozással. Fejérmegyében február havában 73-an haltak meg tüdővészben, Zalában 150-en, Somogyban 123-an. Bebizonyitott dolog, hogy a tüdővész a köpetek utján, a Koch-féle bacillusnak a tüdőbe jutása által terjed. Városunkban e téren óriási a tudatlanság és a lelkiismeretlenség: a megtámadott tüdejü emberek a bacillusok millióit szórják szét naponként a városban. Tessék csak az aszfalt járdákat reggelenként megnézni! **Szabályrendeletet kérünk a köpködés ellen!**

— **A fejérmegyei és székesfehérvári iparkiállitás** szervező bizottsága *Karl* István nagykereskedő elnöklete mellett a hét folyamán kétszer is ülésezett s arról győződött meg az eddigi bejelentésekből, hogy a gyárosok országszerte s megyei iparosaink és kereskedőink élénken érdeklődnek hazai iparunk bemutatását célzó kiállitásunk iránt. A kiállitás szintere az épülő pénzügyi palota lesz, mely kellő időben a kiállitók rendelkezésére bocsájtatik. Ez irányban a hatóság jóindulatu támogatásáról *Havranek* József polgármester biztositotta a kiállitás elnökségét.

A vidéki érdeklődés mellett a helybelicken van a sor. Iparosaink bizonyára fogják tudni kötelességüket; a kereskedő-csoportvezetők pedig felhivattak, hogy saját hatáskörükben f. hó 15-ig mindent megtegyenek, hogy a f. hó 15 én tartandó ülésen teljes tájékozást nyujtsanak az egyes szakmák kiállitóiról. Egyébként felvilágositást egész nap *Kirisits* Bódod kiállitási titkár nyujt Jókai-u. 2 sz. a. (Ipartestület), a hol bejelentési ivek is kaphatók.

— **Eredmények a lövöldében.** Fegyver. I. Binder Béla 4. II. Kováts Károly 4. III. Ifj. Tögl Gyula 3. IV. Szluha Pál 3. Pisztoly. I. Binder Béla 4. II. Dr. Ráday Lajos 4. III. Tóth Aladár 4. Tekénél. I. Ifj. Tögl Gyula 20 fa. II. Orbán Imre 19 fa. III. Kálóczy Gyula 18 fa. Vasárnap katonazene, céllövészet és tekeverseny.

— **Meghivo** Namesy Mariska kisasszony tanitványai folyó évi junius hó 13-án a Szent István-teremben tartják zongora vizsgájukat. Kezdete délután 4 és fel órakor. — *Műsor:* I. „Romanze“ Beethowentól, előadja: Kováts Pál gymn. II. o. t. 2. „Posta az erdőben“ Wenzeltől, előadja: Haáder Sándor gymn. I. o. t. 3. „Vadászkedv“ Wenzeltől, 4 kézre, előadják: Kováts Pál és Haáder Sándor. 4 „Sonatina részlet“ Kuhlautól, „Tulipán“ Lichnertől, előadja: Szepesy Ilonka. 5. „Cigányélet“ Novarától, előadja: Bátky Sárika. 6. „La Matinée“ Dussektől, előadja: Telegdi Róth Ilonka. 7. „Mezei patak“ Wartensteintól, előadja. Fr. Kiss Ida. 8. Tyrolienne“ Heinstól, előadja: Pásztory Mariska. 9. „Részletek az Ezred leányából“ Donizetti-Beyertól, előadja: Destek Mariska. 10. „Nocturne“ Brinleytől. előadja: Szabady Annuska. 11. „Tarantella“ Schyttetől, előadja: Szabady Andor gymn. IV. o. t. 12. "Mártha Fantasia" Flotov Beyertől, 4 kézre, előadják: Szabady Annuska és Szabady Andor. 13. „Magyar Rapsodia“ Gaáltól, előadja: Havranek László főgymn. V. o. t. 14. „Trovatore Fantasia“ Verdi-Pachertől, előadja: Óváry V. Jolanka. 15. „Magyar Ábránd“ Székelytől, előadja: Polgár Annuska. 16. „Valse“ Chopintól, előadja: Oberrecht Ilonka. 17. „Ábránd magyar népdalok fölött“ Siposstól, előadja: Kováts Irénke. 18. „Valse Impromtu“ Rafftól, előadja: Hegyi Ottilia. 19. „Bihari kesergője“ átirta: Greizinger Iván, előadja: Hegyi Olga. 20. „Nyitány, Szöktetés a Szerailból“ Mozarttól, 4 kézre, előadják: Hegyi Ottilia és Hegyi Olga. 21. „Valse de Concert“ Wieniawskitól, előadja: Horváth Marilla. 22. „Chant Polonais“ Chopin-Liszttől, „Virágrege“ Hellertől, előadja: Pichler Annuska. 23. „Sonata“ Beethowentól, op. 10 no. 1. az I. és III. tétel, előadja: Czajlik Mária. 24. „Magyar Hangulatképek“ Chovántól, előadja: Kováts Stefike.

— **Mulatság a Tulipánkert javára.** A székesfehérvári Ker. Kereskedelmi alkalmazottak Köre f. hó 17 én, a Belvárosi Kath. Kör kerthelyiségében nagyszabású Tulipán-mulatságot rendez. A tulipánkert-szövetség hazafias céljaira ajánlotta fel a kör s a szövetség elnöke a mulatság erkölcsi támogatását már meg is igérte. A meghivókat a napokban fogják kibocsájtani.

— **Az ifjuság szociális akciója.** A pünkösdi ünnepek alkalmából a Széchenyi Szövetség tagjai a veszprémmegyei Zircre rendeztek szociális kiszállást, a hol most kezdettek szervezkedni a munkások szociáldemokrata alapon. Az ifjuság küldöttei, a kikkel Kajdacsy Endre, a veszprémvármegyei gazdasági egyesület titkára is megérkezett, előadásaikat az ujonnan alakult gazdakör és az iparoskör termében tartották meg. A kurzusra nagyon sokan jöttek össze és a szomszéd falvak is képviselve voltak a hallgatóságban. Both, Komendovits, Varhanek és Schandl a munkásmozgalmak igazi okairól, az izgatok önző munkájáról s a gazdasági tömörülésről, a hazafias szociálizmusról beszéltek a munkások állandó figyelme között. Végül Lovardy jószágkormányzó mondott beszédet. A gyűlés nemcsak erkölcsi sikerrel, de gyakorlati eredménnyel is járt, a mennyiben utána a zirci szociáldemokrata munkások közül többen felkeresték Lovardy jószágkormányzót és tudtára adták, hogy meg a nyár folyamán hazafias munkásszervezetet fognak alakitani. Másrészt az olaszfalusi gazdák, kik szintén részt vettek a kurzusban, felkérték a jószágkormányzót, hogy segitsen nekik megalkotni Olaszfalun a gazdakört. Az uj tanévben a Széchenyi Szövetség még nagyobb akciót fejt ki s egy-egy vasárnap két-három csoportban több községre kiterjeszti tevékenységét, a mennyiben már eddig is több helyre kapott meghivást, másrészt az ifjuság is nagyobb számmal csatlakozik hozzá.

— **Meghivó.** A „Székesfehérvári egyházmegyei róm. kath iskolák tanitóinak egyesülete“ az 1906 ik év junius hó 28-án Székesfehérvárott, a belvárosi kath. kör Szent István termében evi rendes közgyülést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. 9 órakor szt.-mise a székesegyházban. 2. ½10 órakor tisztelgés a megyés püspök Ő méltóságánál. 3. A gyülés megnyitása után a közp. bizottság üléséről felvett jegyzőkönyv közlése s ennek kapcsán a) a körök jegyzőkönyvei utján a közgyülés elé terjesztendő inditványok tárgyalása, a) a kidolgozásra ajánlott nevelés-tanitási tételek feletti határozás. 4. Jelentes az egyesület két rendbeli vagyonáról. 5. Biráló bizottság jelentése a pályamunkákról. 6. Az első dijjal jutalmazott dolgozat felolvasása. 7. Ketskés Elek ur „A szocializmusé a jövő“ cimen szabad előadást tart. 8. Az alapszabályok értelmében előre bejelentett inditványok tárgyalása és tisztelетbeli tagok ajánlása.

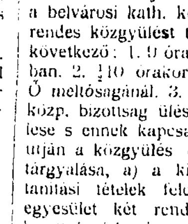

B ű n t

követ el mindenki saját maga és családja ellen, ha szellemi és testi rugékonyságát, izmait es idegrendszeret nem ápolja, elhanyagolja, a mikor oly szer áll rendelkezésünkre, mint

a székely havasi

INDASZESZ

mely a testet frissiti, üditi, az izmokat edzi és az egész szervezetre jótékony befolyást gyakorol. Megóvja a testet a nyári meleg káros hatásai ellen és legjobb szernek bizonyult mindennemü meghülésből eredő bajok ellen is, mint fejfájás, tagszaggatás, nátha, stb. Enyhiti, sőt a legtöbb esetben megszünteti a csuzos bántalmakat is. Kapható mindenütt 2 és 1 koronás üvegekben. Késziti Balázsovich Sándor Korona-gyógyszertára Sepsiszentgyörgy.

— **Elhalasztva!** A Székesfehérvári Torna-Club a Polgári Lövöldében mára hirdetett mulatságát, melyre az előkészületek nagy arányokban folytak, a kedvezőtlen időjárás miatt f. hó. 16-ára azaz jövő szombatra halasztotta, melyről az érdeklődőket falragasz utján is értesitette.

— **Juniális Alapon.** F. hó 4-én Pünkösd másnapján kedélyes és jól sikerült juniálist rendezett az alapi Kath. Kör saját házalapja javára. A kör kerti helyisége lampionokkal és transparentekkel volt feldiszitve, a bejáratnál pedig hatalmas nemzeti zászlók lengtek. A kedélyes mulatságon megjelent a község és környék értelmisége is, — fényesen igazolva azon valóban örvendetes tényt, hogy Alapon és környékén nem a szociálisták vezetnek, hanem a régi jó, patriárkális viszonyok állnak fenn. Öröm volt nézni, hogy az intelligens családok sarjadéki mily jól érzik magukat a nép fiai között és viszont. — A kör házára 80 korona tiszta jövedelem folyt be. — Felülfizettek: dr. Vionovich Géza, Szluha Aladár, Koller Pál 4—4 koronát, Szluha Imre, Koller Tivadar 3—3 kor., Molnár György 2 korona, Salamon Sándorné, Látics György 1—1 korona. A szives felülfizetők fogadják ez uton is a rendezőség hálás köszönetét.

A végeladások engedélyezése. A kereskedelmi miniszter 1906. május 5 én 24.747. sz. határozatában kimondotta, hogy minden végeladásnak, árverésnek és gyors eladásra ingerlő módon történő eladásnak hatósági engedély nélkül való megkezdése az ipartörvény 51. §-ának általános rendelkezésébe ütközik, még az esetben is, ha az 52 §-ban megjelölt esetek valamelyike fenforog.

— **A székesfehérvári ker. épitő munkások** szakszervezete junius 3-dikán pünkösd napján, fényesen sikerült táncmulatságot rendezett, a melyen felülfizetni szivesek voltak: Streit József 2 kor., Idb. Langmár János, Apra György (Magyar Kanizsa), Klár János, Ketskés Elek, Kiss Mihály 1—1 kor.; N. N. 60 fill.; Hammer Mihály, Plentner Antal, Szlabon János, Lánczky József, Szabó Lajos, Wihart István, Endl István, Lánczky Ferenc, Ruska János, Polczer József, Slezák József 40—40 fill; Müller Jenő 10 fill. A szives felülfizetőknek hálás köszönetet mond az elnökség. Ruska Mariska kisasszonynak, a ki a rendező szallagokat dijtalanul készitette el, a rendezőség legmélyebb hálaját fejezi ki.

— **A gyanus idegen.** Tegnap este telefonon értesitették a rendőrséget az alsókirálysori Ősbudavár vendéglőből, hogy egy gyanus idegen tartózkodik, aki Bauer Miksa várpalotai kereskedőnek mondja magát. Két rendőr azonnal a helyszinére ment, hogy az illetőt igazolásra szolitsa fel. Ez amikor a rendőröket jönni látta, megakart szökni, de ezek utját állták. Kérdésükre Kovács István siófoki vendéglősnek mondotta magát. Miután azonban e kijelentését sehogysem tudta igazolni, be akarták kisérni a városházára. Erre ez a kezében levő bottal a rendőrökre támadt és ütlegelni kezdte őket, ugy hogy ezek kénytelenek voltak oldalfegyvert használni és csak igy tudták a dühöngőt megkötözve a városházára kisérni. Itt azután kitünt, hogy Bachil Jánosnak hivják, tápiósápi volt községi irnok, akit többrendbeli csalásért köröznnk. Kihallgatása után átkisérték a helybeli kir. ügyészség fogházába.

— **Tolvaj szomszéd.** Nagy Sándor kislángi lakos szomszédjának Csanádi Mihálynak sérelmére gazdasági eszközöket lopott. A dolog kitudódott, mire Nagy Sándort feljelentették a helybeli kir. ügyészségnél.

— **Hulla az országuton.** Tegnap délelőtt Iszkaszentgyörgy község határában halva találták Pobrányi György 47 éves iszkaszentgyörgyi lakost. A vizsgálat megállapitota, hogy Pobrányi már két nap óta fekszik holtan, temetetlenül. Orvosi vélemény szerint a szerencsétlen ember halálát a szeszes italok tulságos élvezete folytán beállott szivszélhüdés idézte elő.

— **Törvénykezés.**

Löwi Sándor kereskedelmi alkalmazott, Krausz Joachim dunapentelei fakereskedőnél volt alkalmazásban és ez év elején a cég részére érkezett postoutalványra a főnöke nevét rá-

00000330

hamisitotta és 22 korona pénzküldeményt átvett. Ezért a tettért magánokiratharmisitás és csalás vétségével vádolta az ügyészség, vádolva volt lopás vétsége miatt is, a biróság azonban a bizonyitás és dr. Székely Nándor ügyvéd véd beszéde után vádlottat csupán magánokiratharmisitás vétségében találta bünösnek és ezért Löwy Sándort jogerős itélettel 1 hónapi fogházra itélte, amelyet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett,

— **Garázda csavargó.** Janotai Vencel veszprémi csavargó puskamüves tegnap délben bepálinkázott állapotban betért Ney Zsigmond Simor-utca 1 sz. alatti üzletébe, és azon a czimen, hogy Ney földije gorombáskodni kezdett vele, aki aztán az üzletből kidobta, mire a csavargó az utcán folytatta szitkozódását és nagy botrányt idézett elő. A rendőrség egy napra lecsukta.

Jégszekrények nagy választékban kaphatók Márkus Simon özv. és fia cégnél, Jókai-utca 16.

Terméskilátások.

A földmivelésügyi miniszter a gazdasági tudósitóktól beérkezett tudósitások alapján most adta ki jelentését a vetés állásáról és a mezőgazdasági állapotról junius 1-én. A jelentés szerint május második felében az időjárás vidékek szerint változott. Zivataros eső, szórványosan jégeső és ezt követőleg erős lehülés, sőt itt-ott köd is volt, egyés vidékeken azonban még ma is, különösen a tavaszi erősen érzi az esőhiányt. Általában tehát az időjárás nem mindenütt kedvezett a növényzetnek, különösen nem a Tisza vidékének felső részén, az Alföld tulnyomó felében és egyes Duna balparti és részben jobbparti részeken sem.

Az őszi közül a buzavetés fejlődését csak igen kevés helyen kifogásolják, bár szemben a mult évvel, különösen a Duna két vidékén, valamivel kedvezőtlenebb az állapot. Az őszi rozs a kora tavasszal uralkodott hideg miatt nagyon sok helyen megritkult és ennek folytán a mult évnél kisebb termést igér, bár szépen kalászolt és a virágzás korszakában sem károsodott, legalább számottevően. Az őszi árpa nagyobbára jó közepes fejlődést mutat, a tavaszi árpa a sokáig tartó szárazság és hideg szeles idő miatt ritka helyen kifogástalan, mindazonáltal ma még közepesnek jelezhető. A zab is megsinylette a tavaszi időjárást, de jobban magához tért, mint az árpa és többnyire közepes, itt-ott jó közepes termést is igér. A repce nap-nap mellett fogy, sokat szenved a féregtől. Aratása megindult. A tengerit meglehetősen jól elhelyezték, csakhogy egyeletlen kelése, utánvetése és főleg kapálása elég sok gondot okozott. A burgonya igen jól fejlődik, szép gumóival bő termést igér. A répát a rovarok nagyon megtizedelték; az utánvetes néhol nem is használt. A kerti növény zöldségféle, különösen pedig a takarmány fünövény, országszerte jóval szebb, mint a mult évben volt. Az anyaszénatermés, bár a zivataros eső néhol kárt is okozott, jó közepes termést adott az ország tulnyomó részében és a sarju fünövés különösen az eső által látogatott részeken, kielégitő. A mesterséges takarmány hozama is többnyire megfelel a várakozásnak. A legelő fünövése is megfelelő. A szőlő egyes vidékeken már gyengébb ugyan, mint volt, de még mindig közepes; hasonlót lehet konstatálni a gyümölcsterméséről.

A középponti statisztikai hivatal szerint a bevetett terület volt 1903-ban: Buza 6,031.546, rozs 1,9973, árpa 1,817.128, zab 1,787.809 kat. hold. A beérkezett tudósitói jelentésekből kivehető, ha föntartással is, az 1906-iki évre nézve, ideiglenes alapul vehetők a régebbi területi adatok. Az őszi buza és a kis mértékben termelt tavaszi buza területét 6,031.546 kat. holdra becsülve, junius 1-én a gazdasági tudósitók termés becslése alapján országos átlagban és kat holdankint remélhető termés 7·72 métermázsa és igy a várható eredmény volna 46·6 millió métermázsa. Ez, szemben a mult évi 42·87 millió métermázsa végleges eredménnyel, kedvezőbb. A Tisza vidékén a mult évinél jobb termés várható, de a Duna két vidéke, szemben a mult évvel, visszaesést mutat. A buzavetések tehát az ország nagyobb részében jobb terméssel biztatnak és mert a kalászképeződés és virágzás is az eddig változó időjárásnál is, eléggé normális, sőt néhol kitünő, hellyel-közzel elég nagytermésü átlagok is mutatkoznak.

Az őszi és tavaszi rozs, továbbá a kétszeres területét 1,979,351 kat. holdra becsülve, országos átlagban és holdankint remélhető termés volt, ugyancsak junius 1-én 6·41 métermázsa és igy a várható reménybeli eredmény lenne 12.69 millió métermázsa.

Ez, szemben a mult év végleges eredményével, 13·74 millió métermázsához viszonyitva, több, mint egy millió métermázsával kisebb. A különbözetet kétségtelenül az okozza, hogy mig a mult évben a vetés nagyobbára szép sürün és tömötten állott, az idén sok a ligetes, ritka és itt-ott vékonyabb vetés. Igaz viszont az is, hogy a kalászok jól telnek, a virágzás is elég jó és igy esetleg a reménybeli termes kedvező időjárás esetén még a gazdák javára némileg változhat.

Az őszi árpa nagyobbára kielégitő termést igér, kikalászolt és virágzik, csupán a Duna jobbpartján, mint általában minden őszi gabona az idén, ez is gyöngébb a normálisnál.

A tavaszi árpavetés fejlődése, a hosszantartó tavaszi szárazság és részben az utótél hidege miatt a rendesnél kedvezőtlenebb és bár az ország tulnyomó részében a tavasz derekán bekövetkezett bő esőzés sokat lenditett az árpán is, mégis nagyobbára csak közepes. További fejlődése és különösen javulása, az esőtől és enyhébb időjárástól függ. Ez alól kivétel a Királyhágón túli vidék, a hol a normálisnal hidegebb az idő. Az árpavetés, szemben a mult évvel, legalább ez idő szerint még kisebb eredményt igér, éppen a legtöbb árpáttermelő vidéken, csupán a Tisza balpartján és a Tisza-Maros szögén várható jobb termés, a hol aránylag nem sok árpát és főként sörfőzésre alkalmas árpát termelnek. Az árpával bevetett terület 1,817.127 kat. holdra tehető, a mely területen, országos átlagban és kat. holdanként mintegy 6·95 métermázsa, összesen pedig megközelitően 12·63 millió métermázsa termés remélhető. A mult évben termett összesen 13·60 millió métermázsa és igy a várható eredmény, legalább ez idő szerint, kedvezőtlenebb. A tavaszi árpavetés a sik földeken nagyobbára kikalászolt, a domb és hegyvidékeken azonban még most kalászol, néhol gazos és féreg is kárositja.

A zab országos átlagban közepes fejlődést mutat, mindazáltal igen sok a gyenge vetés is, telve mácsonyával, vadrepcével és egyéb gazzal, a melynek káros hatása szembetünő, különösen a szárazság által jobban sujtott vármegyékben és néhol az esőjárt részeken is, a hol az acatolással nem birtak volt elkészülni és e miatt a vetések néhol visszaestek. Féreg és rovar szórványosan kárositja és itt-ott a levélrozsda is mutatkozik. Aránylag legjobban fejlődik a zab a Duna-Tisza közének alsó részében és a Tisza-Maros szögén, leggyengébben a Duna balpartján és a Tisza két vidékén. A bevetett zabterület 1,787.809 kat. hold, a melyen kat. holdankint átlagban remélhető 6·31 métermázsa, vagyis megközelitőleg összesen mintegy 11.29 millió métermázsa. Ez a reménybeli termés a mult évi 11.32 millió. mm. eredménytől alig különbözik. Mindenesetre azonban a további időjárástól függ, hogy a zab a hozzáfüzött reményeknek tényleg mennyiben fog megfelelni.

A repce aratása a sik földön, nevezetesen Torontál, Temes és Bács-Bodrog vármegyében már megkezdődött; a várható eredmény azonban általában gyenge, mert a tavaszi száraz hideg időjárás és a lőllépett tömérdek bolha jelentékeny kárt okozott, különösen a káposztarepcében. Vidékek szerint aránylag még a legtürhetőbben áll a Duna jobbpartján és a királyhágóntuli részeken, néhol még a Tisza-Maros szögén és a Duna-Tisza közén is. A repce képződését féreg akadályozza most is, főleg a Tisza jobbpartján és a Duna balpartján. Az utóbbi helyen igen kevés repce maradt, kiveszett.

Összegezve a jelentéseket, megközelitő becslés szerint az idén várható termés ez lesz: Buza 46,594.400 mm. (tavaly 42,867.832); rozs 12,691.300 mm. (tavaly 13,739.126); árpa 12,628.900 mm. (tavaly 13,597.440); zab 11,291.500 mm. (tavaly 11,322.978).

A tengeri általában jól kelt és azokhoz az eltérésekhez képest, melyek az ország egyes vidékeinek időjárásban mutatkoztak, különbözőképp fejlődik.

Mig a Tisza-Maros szöge és a Királyhágón túli országrészeken az előforduló gyakori eső és annak nyomán járó hősülyedés a tengeri vetés fejlődését csaknem károsan befolyásolja, helyenkint már megsárgult, addig az ország többi részein több helyütt az eső hiánya ad panaszra okot. Az első kapálást többnyire befejezték helyenkint azonban a gyakori esőzés akadályozza ezt a munkát s e miatt a gyomok nagyon ellepik a vetést.

A burgonya további fejlődése dus, egészséges képződés mellett kedvező, panaszt a szárazság miatt keveset lehet hallani. Az első kapálást többnyire bevégezték és a virágozni kezdő korai fajtákat már feltöltögették, mig a helyi vidékeken az ültetések csak most keltek. Helyenkint ismételt esők hátráltatják a munkákat.

A kerti vetemények az esőzésre nagy részt jól gyarapodnak, bár helyenkint nem volt kielégitő, vagy egyáltalán még be sem következett és visszamaradást okozott. Földi bolha és rovarok kisebb-nagyobb kártétele miatt többfelől panasz hallható.

Anyakönyvi statisztika

1906. május hó 2-től junius hó 9-ig.

I. Születés.

Született: 6 törvényes fiú, 6 leány; törvénytelen fiú: 0, leány: 1; halva született törvényes fiú: 1; leány: 0 törvénytelen fiú, 0; leány 0. — Összesen: 14.

II. Halálozás.

Elhalt: 7 fi, 5 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiu: 1, leány: 2, törvénytelen fiu: 0, leány 0; 7 éven felüli fi. 6, nő: 3. — Összesen: 12.

E szerint a születés a halálozást 2-vel mulja felül.

Elhaltak: Verger Pál, r. k. kisbirtokos, 64 éves, Öreg-utca 30 szám. — Roszkovetz János, r. k. kegydijas dv. pályaőr, 64 éves, Szénа-tér 9 sz. — Moizer Károlyné, Botos Mária, r. k. 44 éves, Szt.-György kórház. — Balogh Sándor, ág. h. ev. 3 hónapos, Oreghegy 141 sz. — Kálmán Julianna, r. k. 2 éves, Szeder-utca 25 sz. — Németh Jánosné, Lencsés Rozália, 50 éves, Vendel-utca 13 sz. — Kunczt Mihály, földmives napszámos, 44 éves, r. k. Szt.-György kórház. — Hutflesz Erzsébet Amália, r. k. 2 hónapos, Kert-utca 2 sz. — Szép Károly, ev. ref. kereskedelmi III. o. t. 18 éves, Simor-utca 5 sz. — Borsányi Károly, r. k. csizmadia-segéd, 18 éves, Budai-ut 12 sz. — Szili Jánosné, Tömör Rozália, r. k. 58 éves, József-utca 27 sz. — Kovács János, r. k. halász, 60 éves, Szt.-György kórház.

Kihirdetés.

Heigerl Gyula, járási irnok, Vál (Fejérm.) és Eördögh Ilona Mária, Szfehérvár. — Mihályi István, kőmives-segéd és Szücs Katalin, Szfehérvár. — Csipkés Albert Pál Ernő, m. kir. határrendőrbiztos, Mezőlaborc (Zemplénm.) és Papp Gabriella Ilona Teréz, Szfehérvár.

KRONSTEIN KÁROLY Bécs III/I. Hauptstrasse 120.
Cs. k. oszt. szab. Magy. kir. szab.
Homlokzat-festékek.
Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb.
1 kiló elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

Mosható mázolások.
ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapidonfesték, pépnemű, 50 árnyalatban, vizben mosható. egyszeri bevonásra fed, szinet nem hagyja.
Költségár négyszögméterenkint 5 fillér. Meglepő siker.
Kimeritő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.

Pályázati hirdetmény.

Polgárdi község képviselő-testületének megbizása folytán alulirt községi elöljáróság Polgárdi község főterén kijelelendő helyen — kisdedovoda épitésére pályázatot hirdet.

1. Pályázhat minden magyar honos és épitkezésre jogositott épitési vállalkozó.

2. Az épitendő ovodának vázlata, melyben a pontos méretek és beosztás feltüntetve van, Polgárdi jegyzői hivatalnál a hivatalos órák alatt betekinthetők s arról másolat vehető.

3. Tartozik a pályázó a megyei épitkezési szabályrendeletben megkivánt tervrajzot és ennek megfelelő költségvetést f. évi julius 1-ig a községi biró és jegyző kezéhez, azok elismervényük ellenében átadni.

4. Pályázó által benyujtott tervrajz és költségvetés a község tulajdona marad, pályázó azért semmi néven nevezendő dijazást nem követelhet, még akkor sem, ha az ő müve fogadtatnék el az államéptészeti hivatal által.

5. Hogy az épitész kivitelével kit biz meg a képviselő testület, ezen jogot magának tartja fenn.

Polgárdin, 1906. junius 7.

Schwaiger Ferenc s. k., jegyző. **Berki Ferenc** s. k., biró.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemü ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. **Javitásokat** a leggyorsabban és jutányos árban készitek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak.

A Málnási „SICULIA“ forrásviz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegen átfurt artézi forrás.

A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tudó, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmai ellen Korányi, Kétly, Tauszk, Riegler tanár urak szakvéleményei

a málnási „SICULIA“-forrást

a kontinens legdusabb természetes alkalikus, sós savanyuvizének minősitik.

Magyarországi főraktár:

BRAZAY KALMAN BUDAPEST, József-körut 37.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeria és füszerkereskedésben.

3358. 30—15.

Uszoda-megnyitás!

Az

„Árpád-fürdő“

szabad uszodája május hó 20-án reggel megnyilott. Az uszoda vizének hőfokát mindenkor a levegő hőfokához alkalmazzuk. Bejárat a Kossuth-utcáról és a csatorna-partról.

Fürdés ideje:

FÉRFAKNAK reggel 6 órától 8 óráig és déli 12 „ este 7 óráig.
NŐKNEK délelőtt 8 „ fél 12 óráig.

Jegyek ára:

Felnőtteknek saját ruha és lepedő használattal	30 fill.
uszóruha és lepedővel	50 „
Tanulójegy közös vetkőzőben d. u. 3 órától 5 óráig saját ruha használattal	20 „
uszóruha és lepedővel	35 „
Idényjegy saját ruha használattal	16.— kor.
ruha és lepedővel	24. „

Uszás tanulás:

Beiratási dij	2.— kor.
azonfelül minden leckéért az uszómesternek	.30 fill.
Ruhaőrzési dij egész idényre	2.— kor.

A VIZGYÓGYINTÉZET MEGNYILOTT.

Részletes ismertetése a fürdő pénztáránál kapható.

Az Árpád-fürdő r. t.

igazgatósága

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban. Szt-István-tér 1.

A szőlő

OIDIUM

betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

Rézkénpor.

Ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm **48 fillér**; 10 és 5 kilogrammos zsákokban **52 fillér**, valamint 2 kilogrammos dobozokban á kilogrammonkint **53 fillér.**

Használata olcsóbb mint a kénporé, mert **kevesebb kell belőle: biztosabb** mert a lombhoz **tapad**, a szél **le nem fujja.**

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javitja!!

A rézkénpor egyuttal a peronospora ellen is mentesiti a szőlőt, s igy rézkénporozás után az **első** esetleg **harmadik permetezés elmaradhat.** Ez pedig lényeges költségmegtakaritás!

Számos magyar gazda bizonyitványa kivánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Karl József és fia Székesfehérvár.

Szigethy Testvérek Székesfehérvár.

Székesfehérvári Kereskedelmi Bank

Felhivása 3%-os Magyar Jelzálog Hitelbank sorsjegyeknek konvertálására, valamint az uj Jelzálog-sorsjegyek jegyzésére!!!

Az erre vonatkozó, már a legközelebbi napokban megjelenő, hivatalos hirdetmény értelmében eszközöljük a régi kötvények kicserélését, valamint elfogadunk jegyzéseket a kibocsájtandó uj sorsjegyekre.

Ezen sorsjegyek évente 6 sorshuzással rendkivül kedvező nyeremény esélyeket fognak nyujtani és páratlanul dus, az összes más sorsjegyeket messze fölülmuló *1,100.000 korona összegü főnyereményekkel vannak javadalmazva.*

1,000.000 korona a főnyereménnyel kihuzott egyik sorsjegyre esik, mig 100.000 „ a másik hason sorozatu és számu sorsjegyre esik.

Az egyéb nyeremények: *500.000, 400.000, 300.000, 250.000, 200.000, 150.000, 100.000* korona összegüek.

A konvertálással járó összes költségeket viseljük, ugy ezen transactiok feleinkre nézve **teljesen dijmentesek.**

Közelebbi felvilágositással és utmutatással szivesen szolgálunk

Székesfehérvári Kereskedelmi Bank.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

00000332